

Lõputöö pealkiri: Tollilao kaubatöötuse põhimõtted Estma Terminaali OÜ näitel

Bakalaureusetöö

Lõputöö autor: Aadelheid Suits

Lõputöö juhendaja: Ain Kiisler

KOKKUVÕTE

Tööprotsesside efektiivsemaks muutmine on aasta-aastalt omandanud tänapäevases maailmas aina suuremat rolli. Mida aeg edasi, seda rohkem hakkavad ettevõtted pöörama tähelepanu oma seniste tegevuste hindamisele ja erinevate protseduuride ning tegevuste analüüsimisele eesmärgiga lihtsustada tööprotsesse. Juhtide ülesandeks on hoida oma ettevõtet konkurentsivõimelisena – organisatsioonisisene töö analüüsi teostamine annab tähtsaid andmeid ettevõtte töö tulemuslikkuse parendamiseks ning konkurentsieelise tõstmiseks ja säilitamiseks.

Käesolevas lõputöös uuris autor Estma kontserni alla kuuluva eraettevõtte Estma Terminaali OÜ, kes tegeleb tolliladustamise ja tolliprotseduuride teostamise teenuse pakkumisega, tööprotsesse. Tööprotsesside kaardistamiseks valis autor kolm põhilist protseduuri, mida teostatakse igas sarnast teenust pakkuvas ettevõttes, et lugeja saaks aru milles seisneb tegelikkuses tollilao kui asutuse tegevus. Töös kaardistatud protsessideks valiti import ELi, eksport EList ning kolmanda riigi kauba lubamine EL vabasse ringlusesse.

Uuringu käigus selgus, et tööprotsessid toimuvad terminalis üsnagi kiiresti, sest tegemist on väikese tollilaoga, kus töötajad on oma ala spetsialistid ja väärtuslikud tänu oma pikaajalisele kogemusele. Kõik töötajad teavad täpselt oma tööülesandeid ja vastutuse ulatust ning panustavad tööprotsesside toimimisse pühendumusega.

Informatsiooni liikumine ettevõtte töötajate vahel on kiire, sest tegemist on väikeettevõttega ning tööprotsesside käigus suheldakse omavahel nii telefoni ja meili teel kui ka vahetult.

Küll aga on tööprotsessides probleemiks paberikulu – tööülesannete teostamisel kasutavad töötajad liialt paberkujul dokumente. Kõige enam kulub paberit ekspordiprotseduuri käigus, mille puhul antakse Eestist kaubaga sihtkoha poole liikuma lastud autojuhile kaasa üle 20 lehe kaubaga seotud dokumente, millest 90 % on kolme erineva dokumendi rohkearvulised koopiad. Koopiate tegemine kaubadokumentidest nõuab aga aega ja rahalist ressursi. Kahjuks pole antud

protseduuri puhul tänase seisuga võimalust ettevõttesiseselt midagi muuta, sest dokumente peab seadustele kohaselt just täpselt sellises koguses kaasa andma, kuna autojuht peab iga riigi tollipunktis komplekti antud dokumente riigi tolliteenistusele üle andma.

Uuringu käigus sai selgeks ka teine probleem, milleks on lao kaubalugemisandmete dubleerimine. Impordi tööprotsessis teostab praegusel ajahetkel talman kaubalugemist puudutavate andmete ülestähendamist füüsilisel kujul paberdokumendi koostamise näol. Peale paberdokumendi koostamist peab laohoidja kõik kaubaga seotud andmed ja kaalumise tulemused uuesti laoarvestusprogrammi sisestama ning siinkohal on ilmselgelt tegemist andmete dubleerimisega, mis tekitab lisanduvat ajakulu laotöös. Autori arvates saaks laotöös edukalt ära kasutada kaasaegseid võimalusi ning võtta ettevõtte poolt kasutusele näiteks tahvelarvutid, tänu millele saaks talman kõik kaubaga seotud info otse laoarvestusprogrammi sisestada ning kiirendada seeläbi kaubatöötamise protsessi. Lisaks võiks lattu võetavate kaupade märgistamiseks kasutada vöötkoodi omavaid klepse ning vöötkoodimasinaid, mille abil saab kaupa ja sellega seotud andmeid senisest kiiremini tuvastada.

Lisaks selgus uuringu käigus, et hetkel ettevõtte töös kasutusel olevad laoprogrammid on üsnagi iganenud ning nende praeguse võimekuse juures ei ole võimalik teostada kaubadokumentide digitaalset arhiveerimist. Autor pakub antud juhul välja võtta ettevõtte töös kasutusele uus arhiveerimistarkvara, mis võiks olla töö lihtsustamise eesmärgil liidestatud hetkel ettevõtte töös kasutatavate programmidega. Digitaalse arhiveerimistarkvara kasutuselevõtt välistaks vajaduse arhiveerida kaubadokumente füüsilisel kujul.

Lõputöö analüüsist tulenevalt saab autor anda vastused lõputöö sissejuhatuses püstitatud küsimustele, milleks on järgnevad:

- 1) Kas tollilaos on võimalik läbi tööprotsesside ja dokumendivoogude analüüsi võtta kasutusele efektiivsemaid töömeetodeid?
- 2) Kas tööprotsessi on võimalik digitaalsemaks muuta?

Lõputöö käigus selgus, et läbi tööprotsesside ja dokumendivoogude analüüsi on tõesti võimalik tollilao töös võtta kasutusele efektiivsemaid mooduseid tööprotsesside teostamiseks, samuti on võimalik tööprotsessi muuta digitaalsemaks võttes kasutusele kaasaegset tehnoloogiat. Muutused ei saa toimuda üleöö – uute meetodite ja vahendite kasutuselevõtt nõuab ettevõtte juhtidelt nii ajalise, rahalise, kui ka inimressursi

rakendamist. Autori arvates võib antud lõputööd kasutada suunava vahendina uuritud ettevõtte töö tõhusamaks ja säästlikumaks muutmiseks.